

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **S. Y.**, nar. X, státní příslušnost X, t.č. PoS Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, zast Mgr. Anetou Bendovou, advokátkou AK Hradec Králové, U Soudu 388, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2014, čj. OAM-194/LE-BE02-P06-2014, t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou brojil žalobce proti rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení §§ 12 – 14b) zákona o azylu. Uváděl, že v jeho případě došlo k porušení § 2, § 3 a § 68 správního řádu, také čl. 4 tzv. „kvalifikační směrnice“, neboť se domnívá, že splňuje podmínky ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalovaný byl, dle jeho názoru, povinen dbát základních zásad správního řízení, tedy požadavku individuálnosti řízení, povinnosti zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a dbát, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem dané věci. Žalovaný by měl zjistit všechny rozhodné

okolnosti, svědčící v prospěch i neprospěch žalobce, pečlivě přihlédnout ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a své úvahy odůvodnit v rozhodnutí. To však žalovaný neudělal, nepostupoval ani eurokonformním způsobem, když nezohlednil požadavky, plynoucí z čl. 4 kvalifikační směrnice. Ty vyložil Nejvyšší správní soud tak, že „jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na jeho postavení ve společnosti dojít, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování... a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele“. Žadatel má v řízení povinnost tvrzení – zde NSS uvádí, že „tato povinnost má zásadní význam, neboť žadatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení“, ve spojení § 3 správního řádu s čl. 4 kvalifikační směrnice pak ale nicméně platí, že je především na správním orgánu, aby zajistil všechny důkazy nezbytné pro řádné posouzení skutkového stavu, na samotném žadateli je, aby na takové důkazy upozornil a při jejich získání poskytl nezbytnou součinnost. Z judikatury NSS pak plyne, že není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinak než vlastní věrohodnou výpověď, pokud se drží jedné dějové linie a výpovědi přes drobné nesrovnalosti jsou konzistentní, souladné s dostupnými informacemi ze země původu, je třeba z takové výpovědi vycházet, případně je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení. Nedostatek důkazů nemůže být přičítán jeho nevěrohodnosti či účelovosti jeho žádosti. V dané věci pak správní orgán pochybil, když řádně nezohlednil všechny azylově relevantní skutečnosti, které žalobce konzistentně tvrdil, ani k nim neprovedl žádné důkazní prostředky. Konkrétně pak žalobce uvádí, že žalovaný zpochybnil žalobcovy důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu, když ji podal až po delším pobytu v ČR, ovšem k tomu žalobce uvádí, že se tak stalo pro jeho špatný zdravotní stav a celkově velmi špatnou sociální situaci – relevantní pro přiznání ochrany dle § 14 a 14a zákona o azylu, dalším důvodem pak byla existence ozbrojeného konfliktu v regionu, z něhož pochází. Žalobce nesouhlasí s nenaplněním podmínek ust. § 12 zákona o azylu, má odůvodněný strach z pronásledování ze strany státních orgánů pro jeho bývalou příslušnost k sovětské armádě, v případě návratu do země původu mu hrozí psychický nátlak a šikanování pro tuto skutečnost, která se jeví jako palčivá s ohledem na vyhocené rusko-ukrajinské vztahy. Poukazuje na rozhodnutí NSS 5 Azs 63/2004 s tím, že je z uvedeného důvodu příslušníkem sociální skupiny, kde se nemusí všichni členové znát, stýkat ani vytvářet soudržnou skupinu, jsou ale předmětem častého šikanózního jednání ze strany orgánů státní správy. Žalovaný si však vůbec nezjistil, jak je nakládáno s bývalými příslušníky sovětské armády. V případě hrozby vážné újmy žalovaný nezohlednil možnou aplikaci § 14a zákona o azylu v uvedeném problému příslušnosti žalobce k sovětské armádě, navíc žalobce pochází ze Sumské oblasti na severovýchodě Ukrajiny, ležící při hranicích s Ruskou federací, což dokládá kopie rodného listu, naposledy pobýval ve Volyňské oblasti, žalovaný uváděl východ Ukrajiny. Žalobcem uváděná oblast se přitom potýká s negativními důsledky ozbrojeného konfliktu. Pokud se pak týká humanitárních důvodů, je zde zákaz libovůle správního uvážení, žalobce podotýká, že jeho zdravotní stav byl hodnocen formalisticky, aniž by bylo provedeno reálné dokazování, např. o existenci reálné adekvátní péče na Ukrajině, zohledněna nebyla ani jeho situace sociální. Žalobce proto žádal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 20. 2. 2015 plyne, že v čl. 4 odst. 2 kvalifikační směrnice jsou vymezeny procesní a obsahové náležitosti potřebné k doložení žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany, v odst. 3 je zakotven princip individuálního přístupu k hodnocení významných skutečností, k postavení a osobní situaci žadatele, odst. 5 pak stanoví povinnost žadatele doložit tvrzené skutečnosti a způsob jejich dokladace. Písm. d) ukládá žadateli doložit v nejkratší možné době důvodnost své žádosti tak, aby byla zajištěna jeho celková hodnověrnost. Čl. 5 odst. 3 hovoří mj. o tom, že žadateli s následně podanou žádostí se většinou postavení uprchlíka nepřiznává, je-li nebezpečí pronásledování založeno na okolnostech, které vyvolal sám žadatel po opuštění země původu. Žalovaný považuje věcně i důkazně za nespornou skutečnost, že žalobce opustil armádu na základě svého vlastního dobrovolného rozhodnutí, i zem původu, že se po celou dobu chová a jedná jako „bývalý migrující důstojník Rudé armády SSSR“, který nemá vyhraněný vztah ke svému domicilu, že se po celou dobu svého života zdržuje na místech, kam byl vyslán k plnění svých vojenských povinností, jako osoba, které je dle vlastního vyjádření zcela irelevantní, kde bude žít. O tom svědčí jeho svědecká výpověď, ale i dokumentace jeho pobytu po dobrovolném opuštění země původu a z tohoto pohledu správní orgán zabezpečil a zdokumentoval dostatek listinných důkazů a svědeckých výpovědí, dokládajících rozhodné skutečnosti. Správní orgán považuje za nesporné, že žalobce neprokázal svůj vážný a trvalý vztah k zemi pobytu, jeho chování nesvědčí o vůli řídit se právním řádem země jeho současného pobytu, žalobce nevyvíjel činnost, směřující k úpravě podmínek legalizace jeho pobytu, ani nenaplnil znaky důvěryhodnosti svého konání nejen v oblasti součinnosti s orgány státní správy, ani v rámci ochoty asimilace do pravidel řádného soužití v zemi stávajícího pobytu. Argumentaci žalobce, který se na zdejším území zdržuje, pohybuje, pracuje bez řádně upraveného vztahu, ale i cestovních dokladů po dobu cca 12 let, lze jen stěží považovat za důvěryhodnou, jeho argumentace zdravotními a sociálně ekonomickými důvody je z hlediska merita věci právně irelevantní. Pro úplnost pak správní orgán uvádí, že dle vlastního prohlášení žalobce, potvrzeného lékařem ZZC Bělá – Jezová dne 8. 9. 2014, je žalobce chronickým alkoholikem s podezřením na poškození jater. Žalobcem uváděný stav důkazní tísně nemá oporu ve spisovém materiálu, nedostatek namítané eurokonformity považuje žalovaný za lichý. Žalobce po opuštění země původu minimálně od r. 2002 nevyvíjel žádnou činnost, jejímž účelem by bylo vytvoření nezbytných podmínek pro požádání o mezinárodní ochranu. K objektivní existenci důvodů pronásledování žalovaný s ohledem na bývalou příslušnost žadatele k sociální skupině osob, které byly příslušníky Rudé armády, odkazuje na judikaturu, která hovoří o povinnosti nevystavit žadatele o azyl mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, pokud hrozí „reálné nebezpečí“, že bude žadatel takovému zacházení vystaven. Ohledně namítaných obav pak odkazuje žalovaný na rozhodnutí NSS ze dne 7. 4. 2004 6 Azs 47/2003, v němž se mj. pojednává o tom, že ani kriminální jednání a teroristické útoky nejsou samy o sobě překážkou vycestování, za předpokladu, že se je příslušné orgány v zemi původu žadatele snaží vyšetřovat a postihovat, situace ohledně takových činů se z dlouhodobého hlediska stabilizuje a přitom ze všeobecného kontextu situace v zemi původu žadatele nevyplývá, že by osobní situace žadatele byla horší, než většiny ostatních osob v zemi jeho původu. Žalovaný poté uvádí, že povinnost zjistit skutečný stav věci dle jednotlivých ustanovení správního řádu má správní orgán v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl v průběhu řízení, toto žalovaný zjistil a nelze mu vytýkat, že z vlastní iniciativy nevyhledal skutečné příčiny podání žádosti o azyl a vyvracel či podporoval žalobcem uváděné

ekonomické problémy ve vlasti. Své podklady žalovaný považuje za vyvážené, důvěryhodné, žalobce se s nimi seznámil a nevznese žádné námitky ani připomínky. Podle judikatury NSS neutěšená situace se stavem dodržování lidských práv sama o sobě nezakládá důvod podle § 12 zákona o azylu, právně významná je konkrétní situace žadatele a důvody jeho žádosti – viz rozhodnutí ze dne 28. 1. 2005, čj. 5 Azs 207/2004, co do standardu důkazního břemene pak NSS akceptoval test „přiměřené pravděpodobnosti“ pro zkoumání „odůvodněnosti strachu z pronásledování“ pro definici uprchlíka a test „reálného nebezpečí“ pro zkoumání důvodnosti obav z vážné újmy (§ 12 písm. b) zákona o azylu a zásada non-refoulement, obsažená v čl. 3 Úmluvy). Další rozhodnutí NSS pak pojednávají o nutnosti bezprostřednosti žádosti o azyl, tedy, nebrání-li tomu závažné okolnosti, neprodleně po vstupu do ČR. Jestliže tak žadatel požádá o azyl po poměrně dlouhé době, kdy již jsou jiné možnosti úpravy pobytu vyčerpány, ztíženy či omezeny, jedná se minimálně o nepřímý důkaz toho, že situaci v domovské zemi nepociťoval palčivě. Žalobce k místu svého pobytu sám uvedl, že místo jeho bydliště na Ukrajině bylo určeno potřebami armády, od doby, kdy z Rudé armády odešel, neměl v zemi původu nikde trvalé bydliště, dle sdělení Interpolu však je hlášen k trvalému pobytu ve Volyňské oblasti a Interpol Kyjev po něm vyhlásil pátrání jako po pohřešované osobě. K námitce příslušnosti žalobce k sociální skupině pak žalovaný poukazuje na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 10. 1999, kdy pod sp. zn. 6 A 509/98 soud uvedl, že pouhá příslušnost do určité komunity, která pociťuje a prožívá nepřátelské postoje ze strany oficiálních státních orgánů včetně policie, nepostačuje k prokázání naplnění důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu – žalovaný tak doplňuje, že uprchlíkem může být jen ten, kdo z právně relevantních důvodů odmítá nebo nemůže přijmout ochranu své vlasti a žalovaný nepochybil, pokud v individuálním případě žalobce podmínky pro udělení azylu dle tohoto ustanovení neshledal. Z dostupné judikatury pak žalovaný připomíná, že i v zemích nejvyššího standardu ochrany lidských práv a důsledné demokracie je známým jevem, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních a fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu určitých povolání, ba dokonce i přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku, což však ještě samo o sobě nemusí být pronásledováním ve smyslu azylových předpisů. Není jím ani masový výskyt takových jevů v určité zemi či její části, za předpokladu, že nejde o součást státní politiky, ve smyslu Vrchním soudem v rozhodnutí popsaném. Pokud pak žalobce namítal nebezpečí vážné újmy ve svém případě, žalovaný si vyžádal dle svého přesvědčení dostatečné podklady, tedy průběžně aktualizované informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Zvláštní pozorovací mise na Ukrajině a informace MZV ČR a ZÚ ČR v Kyjevě, zohlednil též dekrety Prezidenta Ukrajiny o částečné mobilizaci, měl tak k dispozici objektivní relevantní podklady o bezpečnosti v zemi původu žalobce, důkazní břemeno unesl, práva žalobce zkrácena nebyla, žalovaný zjistil spolehlivě skutečný stav věci, žalobu považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

Při jednání soudu dne 19. 10. 2015 žalobce uvedl, že o ztrátě dokladů vypovídal, ale jak čas pokračoval, tak si vzpomíná, že vízum mu končilo v březnu 2002, před jeho prodloužením ale došlo ke krádeži jeho dokladů. Když odjížděl ze Sovětského Svazu, resp. dnes musí říci z Ukrajiny, odjížděl z určitého důvodu, situace se tam nevyvíjela dobře, a to vzhledem k rozpadu SSSR. Situace v armádě tomu odpovídala, procesy byly vidět, najednou mělo být Rusko a Ukrajina, neuměl si

představit, že budou dvě armády. Má příbuzné tady i tam, žalobce byl specialista v letectví, věděl, že by o něho byl zájem. Sleduje i současný vývoj, na Ukrajině je malá armáda, u pluku sloužili s jeho VŠ specializací dva, v současné době by o bývalého vojáka s jeho specializací byl zájem jistě a dívali by se na něho jako na dezertéra. Na Ukrajině proběhla mobilizace, ručkovali všichni, ale o něho by byl zájem jistě a ten, kdo nenastoupí, je zavřený. Když mu ukradli pas, byl tři dny v šoku, ale situace byla obtížná v tom, že pokud by chtěl nový pas, musel by zpět na Ukrajinu, to nemohl, tehdy zde na ambasádě žádné doklady vydávány nebyly. Prodloužit pobyt mohl pouze s platným dokladem, situace tak byla neřešitelná. K dotazu soudu pak žalobce uvedl, že informace Interpolu Kyjev je o městě Lutsk, jednalo se o místo, kde mu byly vydány doklady a prakticky se jednalo o sídlo hlavní kanceláře divize, kde sloužil. K pojmu legalizace pobytu pak žalobce uvedl, že o mezinárodní ochranu požádal z azylových důvodů, ale udělení mezinárodní ochrany je přeci ve výsledku též zlegalizováním zdejšího pobytu. Umí hodně věcí, není ale ekonomický migrant, prací si zabezpečuje své potřeby a podmínky, pracoval by všude. K dispozici jako své doklady měl diplom a rodný list, tyto předložil, skutečně pochází ze Sumského okresu, proto byl také rychle identifikován, nechtěl se skrývat, ale na místech přechodného pobytu se samozřejmě trvale nehlásil, pobýval u známých nebo v hotelu. Zástupkyně žalobce pak jako azylově relevantní v případě žalobce považuje ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, je přesvědčena, že žalobcova obava z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, a to bývalých vojáků sovětské armády, je důvodná, z poznatků vládních i nevládních organizací plyne, že bývalé vojáky povolávají ozbrojené složky jednotlivých států bývalého SSSR k ozbrojeným akcím, žalobce je takto kvalifikován a byl by jistě povolán, a to přesto, že byl dříve z armády uvolněn. Správní orgán si měl obstarat potřebné podklady, jaký je přístup k této sociální skupině na Ukrajině, i v souvislosti s dekretem prezidenta o všeobecné mobilizaci. Je známým faktem, že občané nechtějí být takto nasazováni, proto byl dekret vydán a občané jsou odváděni, tím spíše by byl vysokoškolsky vzdělaný bývalý voják z povolání. Vzhledem k věku a zdravotní způsobilosti žalobce by byl zřejmě v ohrožení života a tento postup by byl i v rozporu se zde vnímanými demokratickými právy. Jeho doklady prokazují, že pochází ze Sumské oblasti, město Lutsk je pouze evidenčním pobytem. Žalobce je dále přesvědčen, že splňuje podmínky ust. § 14a zákona o azylu, je vzdělán k povolání do armády a je v ohrožení jeho život a zdraví, bylo po něm vyhlášeno pátrání, není však uvedeno, v jaké době, domnívá se tak, že důvodem byl právě vznik ozbrojeného konfliktu, kdy si ukrajinské orgány mapovaly, koho mohou nasadit. V neposlední řadě je žalobce přesvědčen, že v jeho případě existují i důvody pro udělení azylu humanitárního charakteru, popsal svůj zdravotní stav, ve vztahu k věku, též ztrátu jakýchkoliv sociálních vazeb. Navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení. Na náhradu nákladů řízení budou účtovány náklady právního zastoupení žalobce soudem ustanovené zástupkyně.

Pověřený pracovník žalovaného připomněl dvě roviny případu, kdy z lidského pohledu je evidentní, že žalobce, jako voják armády SSSR, má širší rodinu na území Ruska i Ukrajiny, jeho postoj k tomu, že nechce bojovat je tak pochopitelný. V rovině právní je však nezbytná azylová relevance jednotlivých ustanovení zákona o azylu, tato byla dostatečně vyargumentována v napadeném rozhodnutí, k námitce sociální skupiny pak dosavadní judikatura dnes namítané podmínce smysl sociální skupiny nepřiznává. Žalovaný si opatřil pro posouzení věci dostatečné podklady, jak o situaci na Ukrajině, tak i o zdravotním stavu žalobce. Test přiměřené pravděpodobnosti

v otázce doplňkové ochrany s ohledem na individuální podmínky žalobce není splněn, je navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhradu nákladů řízení žalovaný správní orgán neúčtuje.

Ze správního spisu soud konstatoval, že Policie ČR rozhodla dne 30. 8. 2014 o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění, dne 4. 9. 2014 žalobce učinil prohlášení o mezinárodní ochraně, dne 8. 9. 2014 přijal žalovaný jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany. V ní žalobce uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, téže národnosti, otec již nežije, s matkou není v kontaktu. Je rozvedený, v ČR má přítelkyni Olgu, příjmení nezná, která žije v Praze. Do r. 1995 nebo 1996 pobýval na Ukrajině, od té doby žije v ČR. Cestovní pas mu ukradli asi v r. 2001. Je křesťanského vyznání, nikdy nebyl politicky organizován, od r. 1985 do r. 1991 byl vojákem z povolání u letectva, postupně ve 4 státech, má vysokoškolské vzdělání leteckého směru. V ČR měl živnost na stavební práce, z Ukrajiny odjel z důvodu problémů v souvislosti s odchodem z armády, chtěl žít svobodně. Do ČR přijel autem s platným pasem. Jako důvody své žádosti uvedl, že byl důstojník a nyní by ho považovali za dezertéra, zde již žije mnoho let, zvykl si zde a žádost o mezinárodní ochranu vidí jako možnost legalizace pobytu dle českých zákonů. Dalším důvodem je jeho zdravotní stav, na Ukrajině by se nemohl léčit. S přítelkyní se zná více jak deset let, v letech 2004 – 2005 spolu asi rok a půl žili, nyní není žalobce zdravotně v pořádku, takže se stýkají jen občas, o její příjmení se nezajímal, je původně Moldavanka, ale prý tu má již občanství a legální pobyt. Do ČR přijel, neboť chtěl pryč z bývalého Sovětského svazu, chtěl získat legální doklady, práci a normálně žít. Jeho zdravotní stav je špatný, kdyby se vrátil, myslí si, že by ho zastřelili. Lékař ZZC Bělá Jezová v lékařské zprávě ze dne 8. 9. 2014 uvádí, že žalobce v ČR žije 20 let, u lékaře nikdy nebyl, přiznává chronický alkoholismus s podezřením na poškození jater, vážněji nestonal. V rámci pohovoru dne 18. 9. 2014 žalobce uvedl, že žil s rodiči ve městě Romny v Sumské oblasti, studoval na vysoké vojenské škole v oboru leteckého inženýrství, po skončení studií měl hodnost poručíka a pracoval v armádě. V r. 1985 se oženil, pracoval v Lutsku, v r. 1988 se narodila dcera a 1994 syn. V r. 1995 se žalobce rozvedl. V r. 1991 ho propustili z armády k jeho žádosti, řízení trvalo asi rok. Jel do Běloruska, známí mu tam slíbili práci, zjišťoval, jak se nejlépe dostat na západ, pracoval asi měsíc v zemědělství a zjistil, že nejlepší způsob je turistické vízum. Koncem roku 1991 odjel do Moskvy, pracoval, ale nepodařilo se mu získat přihlášení k pobytu. Vrátil se na Ukrajinu, asi po roce získal cestovní doklad, v r. 1993 se rozloučil s matkou, odjel do Charkova za kamarádem, kde na tržnici chtěl získat nějaké peníze, pobýval tam asi dva roky. Posléze příležitostně pracoval u známého v Doněcku, tam potkal kamaráda z vojny, který mu sdělil, že se snaží bývalé oficíry dostat zpět do armády, když nebudou chtít, hrozí jim trestní stíhání. Také mu řekl, že má kamarády, kteří vozí lidi na západ, ale musí se jim zaplatit, ti lidé zajistí práci a ubytování, i legální přejezd a pobyt. To bylo v r. 1995 a tak žalobce hned odjel do ČR, neví, jestli měl vízum, ale měl nějaký papír k pasu. Na Ukrajině v době služby u armády žil tam, kde sloužil, poté nebyl nikde přihlášen k pobytu, před odjezdem žil v Doněcku u sestry, u známého nebo v hotelu, vždy pár měsíců, trvalé bydliště neměl, nemá žádnou adresu, kam se vrátit. V kontaktu s nikým z rodiny není. Protože ho propustili z armády, měli by ho za dezertéra, byl by souzen. Dovolili mu sice koncem r. 1990 odejít, ale vrátil se zákon, že žádný oficír nesmí odejít, pokud neodsloužil 25 let. Důkazem je válka, situace byla taková i při jeho odchodu, nepřijalo by ho ani Rusko, ani Ukrajina, je pro ně cizí člověk. Odjel proto, že v jiné armádě nechtěl sloužit, problémy při odjezdu neměl, vrátit se nechtěl.

Po příjezdu do ČR měl zabezpečenou práci i bydlení, pracoval většinou v Praze, ale i mimo, po dobu legálního pobytu bydlel v pensionu H., až do r. 2002, poté bydlel na různých místech, někdy přespával i v tramvaji. Do r. 2002 měl legální pobyt za účelem podnikání, před prodloužením měl všechny doklady připravené, ale ukradli mu pas a po pár dnech i ostatní doklady, nelegálního pobytu si byl vědom. Obcházel úřady a známé, zůstal ale člověkem bez lidských práv, asi až před půl rokem mu řekli, že může požádat o azyl. V současné době již přítelkyni nemá, ale měl by rád normální rodinu. Je integrován zde a myslí si, že by měl z toho důvodu nárok na humanitární azyl. Odjížděl ze Sovětského svazu, Ukrajina je pro něho jako stát neznámá. K svému zdravotnímu stavu uvedl, že neměl pojištění, k lékaři nechodil, bral jenom Ibalgin na otoky nohy a pil léčebné čaje. Chtěl by zde legálně žít, co je zde, nepije alkohol, téměř nekouří. Dne 20. 10. 2014 byl žalobce seznámen s podklady žalovaného, uvedl, že vojenská situace se na Ukrajině postupně zhoršuje, obyvatelé jsou politicky a sociálně rozdělení do dvou skupin, nikdo by ho tam nepochopil, sociální postavení společnosti je tam k lidem jako je on jiné než zde, demokracie nefunguje, jak by měla, hrozí mu nebezpečí uvěznění. Dne 11. 11. 2014 zastavil žalovaný řízení o povinnosti žalobce setrvat v zařízení pro zajištění cizinců. Ve správním spise se dále nachází policejní úřední záznam o provedeném zkoumání porovnání podoby osob metodou portrétní identifikace fotografií Interpolu Kyjev, kdy byla osoba ztotožněna s žalobcem, s tím, že po žalobci bylo vyhlášeno pátrání jako po pohřešované osobě s trvalým pobytem ve Volyňské oblasti, obec Lutsk.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není

ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Soud po projednání a přezkoumání věci konstatoval, že žalobce ani ve své žalobě, ani v průběhu jednání soudu neatakoval naplnění podmínek ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, ani v průběhu správního řízení neuváděl žádnou skutečnost, která by mohla nasvědčovat tomu, že byl v zemi původu před jejím opuštěním pronásledován z důvodu uplatňování politických práv a svobod. Uváděl, že si požádal z důvodu blížícího se rozpadu SSSR o uvolnění z armády, zhruba po ročním řízení bylo jeho žádosti vyhověno a byl uvolněn. O azylově relevantním pronásledování z té doby nehovořil, soud tak považuje za potřebné pouze konstatovat, že podmínky ust. § 12 písm. a) zákona o azylu v jeho případě nejsou naplněny. Žalobce však namítal naplnění podmínek § 12 písm. b) zákona o azylu a své námitky vázal ke své profesi bývalého vojáka z povolání, tedy, že jako příslušník sociální skupiny vojáků sovětské armády, má důvodné obavy z případného povolání do armády, kde by byl ohrožen jeho život a zdraví. V daném případě však soud nemůže případné naplnění branné povinnosti považovat za pronásledování v azylově relevantním smyslu, neboť judikatura Nejvyššího správního soudu v Brně již tuto otázku opakovaně vyřešila, v této souvislosti pak nelze v bývalé profesi žalobce spatřovat příslušnost k namítané sociální skupině, neboť azylová relevance takového závěru by byla zcela nelogická, nehledě na skutečnost, že povolávání jsou občané do věku 45 let. Ve svém rozhodnutí ze dne 9. 6. 2008 NSS sice pod sp. zn. 5 Azs 18/2008 připustil možnost podřazení branců do sociální skupiny osob, s možností důvodných obav z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, nicméně v daném případě se skutkově jednalo o zcela odlišný případ mladého brance z Alžírské demokratické a lidové republiky, který se vyhýbal nastoupení základní vojenské služby a jemuž bylo vyhrožováno z řad teroristické skupiny fyzickou likvidací, a to nejen jemu, ale celé rodině. Soud je přesvědčen, že žalobcem tvrzená relevance v jeho případě pojmu sociální skupiny s důvodnými obavami cit. ustanovení nekoresponduje. Žalobcův azylový příběh žalovaný nehodnotil jako okolnosti hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu a soud doplňuje,

že tato správní úvaha je zcela v pravomoci správního orgánu, soud pouze zkoumá, zda žalovaný měl dostatečné podklady k učinění seriózně zhodnoceného závěru. V případě žalobce je soud přesvědčen, že správní orgán důvody hodné zvláštního zřetele hodnotil na základě dostatečných podkladů, v této souvislosti pak pouze připomíná, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany po mnohaletém nelegálním pobytu na zdejší území, jeho zdravotní stav je doložen pouze jeho prohlášením, že neměl zdravotní pojištění, takže se léčil jen bylinkami a jediný zdravotní záznam je z lékařské prohlídky lékaře ZZC, uvádějící určité problémy jaterní, související s dřívějším alkoholismem. Námitka, směřující k nedostatečnému zhodnocení zdravotního stavu žalobce je tedy nedůvodná. Podmínky ust. § 13 a § 14b zákona o azylu žalobce nesplňuje. Pokud pak žalobce uváděl, že správní orgán se dostatečně nevypořádal s naplněním podmínek ust. § 14a zákona o azylu, neboť je ohrožen vážnou újmou pro případ návratu, soud připomíná dikci tohoto ustanovení, jak uvedeno shora. Žalobcem uváděný důvod, tedy, že by po svém návratu na území Ukrajiny byl považován za dezertéra, soud nepovažuje za reálný. Žalobce byl před cca 24 lety řádně sovětskými orgány uvolněn ze svazku vojáka z povolání, je tak zcela mimo logiku věci, aby žalovaný předjímal, že by státní orgány Ukrajiny měly takový postup v současné době pojmát jako dezertérství. Je možné, že by byl, s ohledem na svoji dřívější specializaci, osloven s nějakou nabídkou, nicméně je potřebné vidět i tu skutečnost, že vojenská technika za výše uvedenou dobu doznala jistě značných pokroků a s ohledem na to, že žalobce se tomuto oboru nadále nevěnoval, je i tato skutečnost pouze vysoce hypotetická. Nicméně, s ohledem na jeho věk považuje soud jakékoliv případné nucení žalobce do výkonu vojenského povolání za neodpovídající realitě. Zcela jistě pak jeho návrat neznamená nebezpečí azylově relevantní újmy v daných souvislostech. Soud je přesvědčen, že žalovaný si opatřil pro zhodnocení věci dostatečné podklady, azylový příběh žalobce, hodnocený po dlouhodobém nelegálním pobytu na zdejší území, uzavřel správní orgán objektivně a vyčerpávajícím způsobem, žádná práva žalobci upřena nebyla a soud tak na námitky nedostatečného zhodnocení věci nepřistoupil. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu až poté, co byl 30. 8. 2014 zadržen bez potřebných dokladů totožnosti Policií ČR, umístěn do zajišťovacího střediska za účelem správního vyhoštění, zcela na místě je tak připomínka soudu k mnohokrát judikované situaci, tedy, že pokud má být hodnocena tvrzená obava žadatele o mezinárodní ochranu jako azylově relevantní, musí být jeho žádost podána bezprostředně po příjezdu na zdejší území, avšak v daném případě délka nelegálního pobytu žalobce na zdejší území takovou úvahu zcela vylučuje. Vzhledem k uvedeným skutečnostem pak soud nemůže dospět k jinému závěru, než že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany z ryze účelových důvodů, se snahou legalizovat zdejší pobyt v situaci ohrožení správním vyhoštěním. Konstrukci žalobce v tom smyslu, že po něm probíhalo pátrání právě pro jeho případné možné zapojení do ozbrojených operací je též naprosto nepravděpodobná, neboť z běžného života v každé civilizované zemi je známo, že pokud je občan evidován, dlouhodobě o něm nejsou žádné zprávy, je pohřešován. Tak se stalo, dle přesvědčení soudu, i v případě žalobce, neboť, na rozdíl od jeho tvrzení, evidován k pobytu v Lutsku byl, ať již pouze zcela evidenčně, nebo na základě jeho pobytu před opuštěním země původu. Ze všech výše uvedených důvodů tedy soud shledal žalobu za nedůvodnou, tuto pak v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 26. října 2015

JUDr. Jana Kábrtová, v. r.
samosoudkyně